

ACC. N:R M. 13753: 1-7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Bengt Salomonsson, Lund*
Härad: *Ingelstad ö. Ljunns* Berättare: *Per Mårtensson, Kärninsholm*
Socken: *Berestad ö. Skärby* Berättarens yrke: *f. d. lantbrukare*
Uppteckningsår: *1955* Född år *1880* i *Stenby, Berestads m.*

Kär den nya tiden kom till bygden. s. 1-7.

Lu F 73.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13753:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När medd. var ung högg man med le i Skerby. När medd. var 20 år gammal började man använda slättermaskiner och en spårvärläggare fanns i Skerbytrakten ett par år efter 1908 kom medd. till Skarby, där fanns det också spårvärläggare åtminstone på "gåren" (godset) - 1905 omkr. började arbetsdagens längd minskas, hästarna ansågs inte orka med, folket var inte argumentet för minskande av arbetsdagen. - Kl. 1 på natten kunde bröskningen börja. "Gårdarna" var de första som körde bröska omkr. år 1900. Vid de mindre gårdarna körde man bröska. - Det stod i kontraktet att man skulle ha bröska. När medd. var 14 år började man med beten. Det var inte många som hade beten, järnen var inte så lämpliga och priserna dåliga. I början sådde man beten med fröna i en flaska. - När man hörde maskinerna ville den inte bita riktigt, liksom. - Danstarna på Öfverbyborg var mycket moderna av sig, annars

fanns det inga föregångsmän. - När medd. kom till Skärby (han köpte 1908 30 hemland av en gård som hörde till Marsvinsholm) hade boningsstängan halmbak, murarna var gjutna. Det är 68 år sen huset byggdes. Där fanns sal, hammare, stua och kök, bagerugnen revs ut 1908. Ingen äng fanns. Det bestode 700 kr. tunnlandet. I Skärby hade man 8 vågar och träda, vilken ibland såddes med ärtor. Medd. hade 2 får till en böjla med. Han odlade betor i Skärby. Medd. lärde att använda konstgödnings kemiska. Godsen var inte dora som böjale med konstgödnings. I Skärby hade han kom på sommaren, men det böjale bli ändring på det för 60 år sen. - Man kände gjäto i Skärby, inte hos medd. - Månglingen hade upphört när medd. kom till Skärby, den slutade för en 70 år sen. Landbruksutställningar hade inte så stor betydelse för impulsen. - Ingen bindare fanns när medd. kom till Skärby. Oliveplojar har funnits så länge

medd. varit aktio jorðbrukare. Kultivatoren inhöptes
för 20 år sedan, innan hade man träsklösare.
Hästräfsarna kom för minst 50 år sedan. - Hand-
lare fanns inte i Skarby 1908, man hörde
tril stan. - 1913 bildades en mejeriförening
i Skarby, medd. var en av initiativtagarna
Sövestads mejeriförening, dit man lämnade
mjölk innan den egna föreningen kom till, hade
bildats före 1908. - Medd. har hört talas
om bystämmor och har sett bystämman som
förvarades i präldrömmet. - Brydegillene
slutade före medd:s tid, före 1908 hade
man dock knappast köpt några kläder,
Samlige i Skarby bytte till mot färdiga
kläder och tyger. - I Skarby fanns redan
på medd:s tid hufvudförening och i Skarby
bildades de för omkring 40 år sedan, nu är
man medlemmar av seminarieföreningen.

Även brödföreningen har försvunnit. Om-
kring 1908 hade många s.k. piggarverk. —
Skärbyborna var efterblivna i jämförelse med
Stenbyborna. Dom var inte med i föreningar.
Hade dom bara lyd och brännevin, så var
dom nöjda. I Skärby var dom arrendatorer.
I Stenby hade kvinnorna ~~schalott~~ hatt
men i Skärby schalott. I Skärby gick kvinnorna
i tråskar till halasen med finsharna i näven, i
Stenby hade dom skor och galoscher. I Skärby
gick hantarna i störlar. — Gille hade man
hemma för. Inga presenter, endast siphon
och krusiner gav varandra presenter. Möjligen
lär 40-50 årsdagen kunde man ge presenter. —
När medd. hade sat upp i Skärby ansågs han
börig av Skärbyborna när han höpte ett
lars mög. 1908 höpte medd. en skumplog.
Det var en nyhet i Skärby. Medd. har aldrig

haft bräda. Här var rödhat när medd.
som till Shärbj. Rön fick arrendatorerna på går-
den. - Här i Shärbj hade de inte mycket som
som örterpi, de hade en so, fick den inte grisa
slaktades den. Men det fanns heller inget slakteri.
- En gång 1908 fick en bonde i Shärbj konst-
göddning från socherfabriken, han visste riktigt
hur han skulle göra med det. - I Shärbj hade
man datulochor, men inte i Shärbj. -
Trän Shärbj reste några till Amerika, bl.a.
medd:s svägers som var född 1875 och reste
vid 17 års ålder. De ville se sig om, och så
hade de dollarn, den var ju "änd ända till 3-
4 kr styck". - Tidning har man haft all-
tid, Uplands Allehanda. Den kom tisdag, tors-
dag och lördag. 3 ställen hade den till-
sammans, när medd. fick de var den så
stilt att de inte gick att läsa. Helt den sedan

ACC. N:R M. 13753:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ensam. - Vädret förändras har inte förändrats.
Växterna var moderna på 90-talet och växer
av 1900-talet. Man kunde på växterna, det
var så högtidligt och grannat när man fick
ett växter. - De flesta bönderna i Skärby
byg efter medd. De sådde när han sådde
och lärde att använda konstgödsling. I Skär-
by hade de många och, de var skyldiga att
gea hördor för gården. - Gästgiveri fanns
i Snöftarp, gästgiveraren fick 800 kr. om året
av de där ryttmästarmännen, om han höll
opp. Det lades ned för en 20 år sen. Han
hade bier, vin och champagne till 10 kr flaskan.
Gästgiveriet var en samlingspunkt för lön-
drivare och lattare. Tore 1908 hade han
brännvin och så. - Postmannen kom tre
gångar i veckan till Skärby och lönade
posten i ett hus, där den fick avhämtas

av adressaten. - Begravningshort skildes
ut men inga andre ljudningshort. Till
begravning hade man alltid en kaka med
som förning. Det uppstod i början av 1900-
talet. Kaka har man fortfarande med sig
när man tar bort till stället, det räknas
då liksom med. - Medd. har varit med
om lustförlor i Skarby i ungdomen. - I
Skarby församling kyrktagning år 1908. Det
sattes en pall på kyrkhuset till kyrkan, som
bara har en ingång, där kvinnan fick falla på
kne och prästen läste. - 1908 blev det stor upp-
ståndelse när en kvinna fick en oäkting. Hon
utskälldes offentligt i kyrkan, det kallades "kyrka-
skrant". - Sen radion kom går man
inte i kyrkan.